

Shaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri — predpoldne. — Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo celo leto 30 L. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo. Odgovorni urednik: RIHARD OREB.

GORIŠKA STRAŽA

Številka 60 V Gorici v ponedeljek 30. julija 1923.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej list. izdaja konsorcijski "GORIŠKE STRAŽE" Tisk. S. Spazzal v Trstu. Uprava in Uredništvo: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Gospodje, govorite jasno!

Goriška Straža je označila kot enega največjih nedostatkov našega političnega življenja, da je edini slovenski dnevnik v Italiji v solastništvu Jadranske banke, mesto da bi bil v rokah politične organizacije našega ljudstva. Poudarila je, da smo se Goričani več kakor dve leti borili zaman, da bi tržaški voditelji ločili list od tiskarne, ga iztrgali iz oblasti Jadranske banke in izročili politični organizaciji. V trenutku, ko je presla Jadranska banka v roke italijanskega fašizma, smo povzdignili zadnjič svoj glas in pozvali tržaško gospodo, naj se zgane in izpolni našo staro zahtevo. Presramotno bi bilo namreč za slovenski narod v Italiji, ko bi njegov edini dnevnik moral prenašati tudi najmanjšo oblast italijanskih fašistovskih bankirjev.

S to zadevo se je pečal tudi ljubljanski »Slovenec« in poročal, da sta poslanec Štek in dr. Besednjak že davno zahtevala, naj se »Edinost« osamosvoji, a njun trud je bil vselej brezuspešen.

«PRIVATNI KONSORCIJ».

Na to je podal dr. Slavik v »Edinosti« od 27. julija »pojasnilo«, v katerem pravi:

»Res sta mi navedena gospoda predlagala, da bi se list »Edinost« ločil od tiskarne (in vsled tega od Jadranske banke op. ur.), toda ne zato da bi se izročil naši politični organizaciji v last, temveč privatnemu konsorciju, v katerega bi gospoda imenovala tri osebe, a »tržaški gospodje« tudi tri.«

Zdaj vemo torej prvič iz ust drja. Slavika samega, da sta se posl. Štek in dr. Besednjak res borila za osamosvojitve našega edinega dnevnika iz oblasti Jadranske banke in to priznanje je naravnost odločilno, kajti z narodnega stališča je bila prva in poglavitna stvar osvoboditev iz bankirske oblasti vse ostalo je bilo postransko.

In kaj sta predlagala glede ostalega posl. Štek in dr. Besednjak? Predlagala sta, naj stopi na mesto tiskarne z Jadransko banko konsorcij, v katerega imenuje ena politična struja tri člane, druga tudi tri. Pri dnevniku, ki je skupen vsem trem deželam in obema strujama, je bilo to stališče edino pravilno in edino pravično in vsak pošten človek ga mora odobravati. Kje je tisti narodno čuteči človek, ki bi dajal prednost raje Jadranski banki kakor zaupnikom našega političnega organiziranega ljudstva? Nikjer!

V tej zavesti sta stavila poslanec Štek in dr. Besednjak Trstu imenovani predlog in to je bil »privatni konsorcij«, o katerem se še drzne dr. Slavik javno govoriti.

Kako je sprejel dr. Slavik posteni predlog obeh Goričanov? On ga je kratkotalno zavrnil in odbil in ni hotel nič slišati o kaki spremembi pri lastništvu dnevnika! Raje torej Jadranska banka — kakor zaupniki politično organiziranega ljudstva.

USODNI: DA ALI NE!

Toda dr. Slavik je prebrisan odvetnik in išče vedno vrata, skozi katera se more izmuzniti. Da bi se stvari lepo izognil, je predlagal, naj odloča o zadevi Narodni svet, ki sploh ni obstajal. Poslanec Štek in dr. Besednjak se seveda nista dala speljati na led in sta odvrnila:

Prvič: Narodnega sveta ni in Bog zna, kdaj se ustanovi. (Jadranska banka

je šla v fašistovske roke in še danes ni Narodnega sveta. Op. ur.) Drugič: samo od vaše volje je odvisno, da se loči list od Jadranske banke in izroči organizaciji.

Povejte torej kar naravnost, če ste pripravljeni to napraviti. Če vi tega ne marate, je brez moči Narodni svet in so brez pomena pol. društva. Povejte torej: da ali ne! Od tega je vse odvisno. Drugo pride pozneje in pojde samo od sebe.

Oh, da bi bil rekel tedaj dr. Slavik besedico: da! Toda poslanec Štek in dr. Besednjak sta čakala zaman na rešilni odgovor. Tako je ostal naš edini dnevnik v solastništvu Jadranske banke, od katere ga dr. Slavik in njegovi prijatelji niso marali za nobeno ceno ločiti.

In uredniški odbor? Ljudje božji, kaj bi z njim! Ali naj bi nadzoroval urednike? Saj nam ni šlo za uboge urednike, temveč za Jadransko banko! Od nje se je bilo treba ločiti in to je bilo jedro vsega!

Tega gospodje niso sprejeli in to je njih narodna sramota. Mi jih danes vprašamo: Če niste hoteli predlaganega

Kaj se godi po svetu?

V Nemčiji postajajo razmere vsaki dan bolj resne in nevarne. V Straži smo ponovno opisovali, kako se krepi in širi preko vse države nacionalistično gibanje, ki ga vodi general Ludendorff in bivši nemški oficirji. Poudarili smo tudi, da je to gibanje do zob oboroženo in vprizorja ostre napade na socialne demokrate in komuniste. Tudi v Nemčiji so že gorele delavske tiskarne in je tekla po ulicah kri proletarcev. Isto in še hujše sovražstvo kaže pa Ludendorffova organizacija proti Francozom, ki sedé v ruski deželi. Vojaški upor proti Franciji je cilj nemškega fašizma.

Vendar se v Nemčiji tudi sovražniki Ludendorffa energično gibljejo. Delavstvo se ne misli zlepa vdati vojaški diktaturi nacionalizma. Sporedno z bivšimi oficirji in njihovimi pristaši se oborožujejo tudi delavci. Povsod, kjer nastane oborožen oddelek nacionalistov, se brž pojavi tudi četa oboroženih delavcev. Na čelo tega gibanja se je postavila nemška komunistična stranka. V Nemčiji imamo danes tri armade: vladno, delavsko in nacionalistično.

Pred gospodarskim polomom.

Nasprotstva med sovražnimi skupinami postajajo vedno hujša in ostrejša, ker je položaj nemškega gospodarstva čedalje bolj temen in obupen. Zasedba ruskega ozemlja je pogreznila nemško ljudstvo v strašno bedo. Posebno delavci, uradniki, svobodni poklici in mali obrtniki trpé neizrekljivo pomanjkanje. Pomisliti moramo, da so danes cene živil 700 tisočkrat večje kakor v mirnem času. Nemška marka pada dan za dnem, in sicer v velikanskih skokih. Berlinska vlada tiska noč in dan nove bankovce in je zaposlila zato približno 40 tiskaren. Če hočeš iti na trg ali v prodajalno, moraš vzeti s seboj stotisočake in milione. Saj je tiskala nemška vlada te dni bankovce po 5 in 10 milijonov mark

konsorcija, zakaj niste ustanovili vsaj svojega lastnega v Trstu? Zakaj niste izročili lista vsaj v last politične organizacije za Trst in okolico? Zato, ker se niste marali ločiti od Jadranske banke, vam povemo še enkrat!

GOSPODJE ODGOVORITE!

In ko je šla banka v popolno oblast italijanskih fašistovskih bankirjev, tedaj smo vas zadnjič pozvali da list osamosvojite. Odgovorili ste nam, da so »deleži SEDAJ v zanesljivih narodnih rokah.«

Toda take izjave ne morejo zadovoljiti slovenske javnosti. Usoda edinega slovenskega dnevnika v Italiji je prevažna in prerisna zadeva, da bi se narod dal z dvema besedama pomiriti. Zato smo pozvali drja. Slavika, naj pove slovenski javnosti, KEDAJ IN KAKO se je zvršila ločitev od Jadranske banke. Obljubili smo, da pojasnilo lojalno in radi priobčimo v našem listu. Toda minil je teden in naša javnost čaka na odgovor! Zakaj ne odgovorite gospodje? Povejte kaj je z deleži Jadranske banke! V čigavih rokah so sedaj? Slovensko ljudstvo ima neoporečno pravičico, da zve, v čigavi oblasti je njegovo edino dnevno glasilo.

Gospodje govorite jasno!

in to za vsakdanji promet. En ameriški dolar, ki je veljal pred vojno približno 5 mark, stane danes nič manj kakor en milijon. Nemška valuta se progresa s tako biazno naglico v prepad, da tujci sploh nočejo več kupovati nemškega denarja in Nemci sami se ga branijo. Te dni se na borzah nemška marka sploh ni več prodajala. Nemški denar je torej zgubil v tujini vsako ceno in stoji skoro v isti vrsti kakor papir za zavijanje sladkorja.

Naskok na trgovino.

Naši bravci si lahko mislijo, kako trpé delavci, trdniki, zdravniki in mali obrtniki v Nemčiji. Kdor ima stalno plačo, ta strada, da je črn. Nikdar se ne more višati plača tako hitro, kakor pada valuta! Saj se marka skoro vsako uro spreminja na slabše. Trgovci ne marajo več prodajati blaga, ker je denar, ki ga danes dobé vreden v par dneh le polovico. Časopisje poroča, da so v številnih mestih Nemčije, trgovci kratkomalo zaprli trgovine in šli na sprehod. Saj se je že nešteto trgovcev radi skakajoče valute gospodarsko upropastilo. Toda ljudstvo hoče živeti, potrebuje moko, meso in kruh za družine. Če nočejo trgovci dati živila zlepa, naj jih dajo pa zgrda. In tako so razjarjena množice naskočile prodajalne in odnašale s silo živila. V mnogobrojnih nemških mestih stoji še sedaj na cestah vojaštvo in odbija naval ljudstva na trgovine.

Protifašistovski dan.

Te žalostne razmere so komunisti znali spretno izrabiti. Podžigali so ljudstvo proti domačemu in tujemu kapitalizmu, ki je kriv vsega gorja. Imperialistični boj francoskih in nemških kapitalistov je slekel nemško ljudstvo do nagega in ga tira v neizogibno propast. Korenina vsega zla je v sistemu, ki je zavladal po vsej Evropi. Kapitalizem in militarizem ni še nikdar tako kruto gospodaril

nad narodi kakor sedaj. Dokaz za to je fašizem, ki dviga svojo glavo skoro v vseh državah Evrope in pripravlja nove vojske. Zato so sklenili nemški komunisti, da vprizoré v nedeljo 29. julija po vsej Nemčiji protifašistovski dan. Delavstvo naj na neštetih zborovanjih in pouličnih obhodih protestira proti fašizmu vseh dežel, posebno pa proti domačim nacionalfašistom, ki pripravljajo smrt nemški republiki.

Ali bo tekla kri?

Nemški nacionalisti so se pripravili na protinapad in osredotočili svoje oborožene oddelke. V Berlinu je vlada v velikih skrbih in je poklicala vojaštvo na pomoč. Prepovedala je komunistom vsako zborovanje in zagrozila, da uporabi tudi orožje proti nepokornežem. Toda kljub prepovedi se zbirajo komunisti okoli mesta Potsdam in so po Prusiji raztrosili letake, v katerih pozivajo delavstvo, naj stopi brez strahu na ulico in protestira proti fašistovskemu sistemu. Celo v Monakovem, ki je središče nemških nacionalfašistov, so se upali komunisti nastopiti in so poplavili mesto z letaki. Na Saksonskem, kjer je deželna vlada v rokah socialistov in komunistov, oblastvo ni izdalo nobene prepovedi proti komunistom. Isto velja za deželi Turingen in Württemberg, kjer imajo komunisti proste roke. Kaj se bo torej zgodilo? Ali pride do krvavega spopada med delavci in nacionalisti? Bo-li vlada segla vmes s svojim vojaštvom?

Nevaren položaj vlade.

Časopisje vseh strank sodi zelo resno o nastalih razmerah. Nekateri namigavajo celo, da pride lahko v Nemčiji do najhujšega. Listi pišejo tako, kakor da bi grozila meščanska vojna. Med tem ko to pišemo, se bliža nedelja 29. julija h koncu in v Nemčiji je že padla odločitev. Upamo, da se je najhujše preprečilo in je bilo nemškemu ljudstvu prihranjeno gorje bratomornih bojev.

Eno pa je gotovo: stališče berlinske vlade je omajano in najbrž se bo morala v kratkem umakniti s pozorišča. V zadnjem trenutku je izdala vlada proglas na nemški narod, ki je podpisan od državnega kanclerja in vseh ministrov. V njem protestira vlada proti Francozom v Porurju, poziva nemški ljudstvo na mir in disciplino in obljublja, da bo skušala v najkrajšem času odpraviti neznosno draginjo. Ta proglas ne bo mnogo koristil berlinski vladni, kajti kakor kaže, je njena usoda že zapечатena.

Narodna bramba se poveča.

V Rimu so se vršile te dni zelo važne seje Velikega fašistovskega sveta. Najznačilnejši je predlog Mussolinija, naj se pomnoži fašistovska Narodna bramba na 500 tisoč vojakov. Predlog je bil enoglasno sprejet in tako se je vojska Mussolinejeva povečala od 300 tisoč na pol milijona. Zopet se je materialna opora fašistovske vlade utrdila.

Proti komu se bo obrnila ta velika armada? Ministrski predsednik je bil zelo odkrit in je rekel, da je povečal svojo vojsko zato, ker se nasprotniki nočejo vdati v novi položaj. »Dokler ne priznajo politični protivniki fašistovske vlade, da je nespremenljiva in končno veljavna, se

ne bomo razorožili. Nasprotniki si morajo izbiti iz glave vsako misel, da bi izpodkopavali tla nove vlade. Šele tedaj, ko se bodo vse stranke Italije vdale fašizmu, se razpusti Narodna bramba.» Tako je rekel približno Mussolini. Po našem bo težko kedaj nastopil trenutek, da opustijo nasprotniki opozicijo proti fašistovski stranki. Na ta način se ne bo mogel Mussolini nikdar odreči svojim oboroženim četam in se jim tudi ne bo.

Kaj bo s socialisti.

Istočasno, ko se Narodna bramba veča in krepi, vabijo fašisti socialiste v vlado. Na zunaj se sicer drže vsi previdno in ne govore nič o sodelovanju med fašisti in socialisti, toda jasno je, da se v ozadju nekaj plete. Kakor smo že zadnjič poudarili, so ugledni socialistični voditelji nasprotni sodelovanju z vlado. Ni izključeno, da pride radi tega med socialisti do nevega razkola in se njihove sile tako še bolj razcepijo. Dne 24. avgusta bo Strokovna zveza socialistov zborovala in ta dan pade odločitev.

Ko čitamo te stvari, se nehote spomnimo preteklih let, ko so stali socialisti na višku svoje slave in oznanjali s strelom revolucijo. Načeljevali so milijonskim množicam, ki so bile slepe vdane in bi bile šle v ogenj za svoje socialistične voditelje. Komaj dve leti sta minuli in zdi se, da je že 50 let od tega. Tako hitro mine slava tega sveta, tako bežna in spremenljiva je sreča strank.

Prej gospodarji države, danes skromni in ponižni prosilci, ki bi radi en sedež v fašistovski vladi. Le nekateri voditelji se še upirajo sodelovanju s fašisti.

Vsi jim ne zaupajo.

Toda ne smemo misliti, da so vsi fašisti zadovoljni s prijateljstvom zmernih socialistov. Fašistovski voditelj Farinacci se n. pr. odločno brani novih zaveznikov. V svojem listu »La Nuova Cremona« piše odkrito proti sodelovanju s socialisti. Farinacci jim prav nič ne zaupa. Po njegovem bi socialisti radi vtihotapili v fašistovske vrste svoje ljudi in tako škodovali vladajoči stranki. Kar socialisti nameravajo, je le velik »kontrabant«. Zato preč z njimi! Fašisti naj ostanejo čisti in sami zase. Oni ne potrebujejo takih »prijateljev«, ki so vsak trenutek pripravljeni zasedati vladi nož v hrbet. Čigavo stališče bo zmoglo, še ne vemo. Če se bo zdelo Mussoliniju prav, da vzame v vlado zastopnika delavstva, bo moral na vsak način odnehati Farinacci, ki je na to že pripravljen. On izjavlja namreč, da se bo pokoril ukazom ministrskega predsednika. Le če bi vi-

del, da je fašistovska stranka resno ogrožena, bi se uprl in šel svoja pota.

Sturzo zopet na pozorišču.

Važno je tudi zborovanje, ki ga je imel širši odbor ljudovcev te dni v Rimu. Skleпали so o končni usodi tistih poslancev, ki so glasovali v parlamentu z vlado. Brez mnogo obojavljanja so sklenili, da jih vržejo iz stranke in to so dali tudi razglasiti po časopisju. Nadalje so »odpadnike« pozvali, naj vrnejo brez odloga poslanske mandate. Pri tej priliki je širši odbor javno obsodil dnevnik »Il Corriere d'Italia« in ga črtal iz vrste strankinih glasil, ker je pisal za fašistovsko vlado. Na tej seji je bil prisoten tudi Don Sturzo, ki je posegal v razpravo in odločilno vplival na sklepe. Nasprotno časopisje trdi, da je Sturzo prišel zopet do vodstva v stranki. Šel je skozi vrata ven in se vrnil noter skozi okno. To se vidi jasno v tem, da se je širši odbor držal strogo njegove politike in nadaljeval le njegovo delo.

Ločitev se nadaljuje.

Iz stranke je torej zletelo precejšnje število poslancev in med njimi je zelo mnogo uglednih mož. Današnje časopisje poroča, da se je njim prostovoljno priključil stari voditelj grof Grosoli.

Kakšen pomen imajo ti izstopi? Kakšni so ljudje, ki zapuščajo stranko? Že na zunaj se vidi, da so to grofi in bogataši in različni drugi dostojanstveniki. Oni gredo, ker imajo drugačne nazore kakor večina stranke. V ljudski stranki je bilo že spočetka nekaj gospodov, ki se niso zelo navduševali za socialni program ljudovcev. Sturzo in levičarji so bili za kolone in revne kmete in zahtevali razdelitev veleposestev. Miglioli in tovariši so se potegovali za delavstvo in vodili oster boj proti kapitalizmu. Sturzo se je z njimi strinjati in prava stranka ljudstva je morala te zahteve tudi zapisati v svoj program. Bogataši in grofje se začetkoma niso upali ugovarjati in so bili tihi iz strahu pred boljševizmom. Šele sedaj, ko je nevarnost minula, so postali bolj glasni in so hoteli priti v stranko do besede. Toda vsi njih naporji so bili zaman, ker je bila večina stranke proti njim. Kako naj bi tudi ne bila, ko so bili vendar ti gospodje pravi in navadni

gospodarski liberalci!

To je en vzrok njihove izključitve. Toda tudi v drugih ozirih niso spadali v stranko ljudovcev. Oni so bili v narodnem oziru pravi nacionalisti, ki se niso mnogo razlikovali od drugih italijanskih nacionalistov.

Sturzo in levičarji pa so mednarodni in hočejo bratstvo med vsemi narodi na svetu. Levičarji in Sturzo so za razorožitev, gospodje pa so militaristi. V zunanji politiki je vladala vselej velika razlika med Sturzom in levičarji ter gospodi, ki odhajajo.

Celo na verskem polju se niso strinjali. Grofje, ki zapuščajo stranko, so sicer vedno zagovarjali Cerkev in papeža in se zavzemali za versko vzgojo ljudstva, toda Katoliško cerkev so smatrali v prvi vrsti za cerkev Italijanov in so hoteli z njeno pomočjo krepiti predvsem italijansko državo. Za večino stranke pa je Cerkev mednarodna in služi v prvi vrsti celemu človeštvu, potem šele posameznim narodom, ki so v Cerkvi vsi enaki.

Gospodje, ki gredo, so sicer vedno trdili, da so katoličani in so se upi-

rali celo imenu ljudske stranke, zahtevajoč, naj se imenuje katoliška, toda v praktičnih zahtevah, so bili kakor vidimo, malo katoliški ali vesoljni. Izključitev teh poslancev more torej načelom ljudske stranke le koristiti. Njih izstop pomeni zmago krščanske demokracije in socialne misli, pomeni pa tudi zmago sporazuma med narodi. Potrebno bi bilo, da izstopijo še nekateri poslanci iz stranke, da se njen duh popolnoma zbistri, utrdi in razvije.

**Širite   Naročajte
Berite
„Goriško Stražo“.**

DNEVNE VESTI.

Izgon slovenskih kapucinov iz Gorice.

Kdo naj našteje vse udarce, ki so zadeli jugoslovansko ljudstvo v novih pokrajinah Italije od meseca novembra 1918 do danes? Odveč bi bilo, da bi jih naštevali, saj jih čutimo vsak dan na lastni koži. V teh dneh je bila pa prizadjana vsemu prebivalstvu goriške dežele brez razlike narodnosti krivica, ki vpije do neba. Kakor smo že kratko poročali, so na višji ukaz priklopili kapucinski samostan v Gorici beneški provinciji, izgnali dosedanje pri vsem prebivalstvu priljubljene kapucine in jih nadomestili s tujci, ki našega ljudstva ne umevajo. Vse prebivalstvo se zgraža nad tem dogodkom in ga najstrožje obsoja. Zato mora tudi naš list izreči v stvari čisto, odkrito resnico. Našim čitateljem je dobro znano, kaj so bili oo. kapucini prebivalstvu goriške dežele. Kapucinska cerkev je bila pravo svetišče, nekaka božja pot, kamor so romali verniki trumoma iz mesta in dežele. Sedaj pa je ta cerkev prazna in zapuščena. Novodošli kapucini so odpravili iz cerkve slovenske pridige in slovensko petje. Ker ti tujci nimajo pravega umevanja tudi za položaj furlanskega ljudstva, gospodarji v prej tako sijajnem svetišču mrka praznosta.

Kdo je vse to zakrivil?

Uradno poročilo navaja sv. Očeta samega. Kako je mogla priti sv. stolica do tega koraka? Očividno je bila krivo poučena o razmerah in položaju na Goriškem. Kakor smo izvedeli je storila vrhovna cerkvena oblast v Gorici svojo dolžnost. Pač pa so bile

tukaj druge sile, ki so preko goriškega nadškofa pošiljale v Rim napačne informacije ter tudi političnim potom pritiskale na sv. stolico, da je izdala zgoraj omenjeno odredbo. Kot prvega izmed teh tajnih sil moramo imenovati moža — cerkvenega dostojanstvenika, ki se je svoječasnno pred vojno sprehajal po Gradežu z avstrijskimi nadvojvodinjami, a je sedaj seveda najnestrpnejši laški patrijot. Ta gospod se ni ustrašil nobenega koraka, samo da bi spravil slovenske kapucine iz Gorice. Obrnil se je celo na fašistovske poslance in ministre, samo da bi dosegel svoj cilj. V drugi vrsti so imeli svoje roke vmes framašonske lože, ki so mrzele lepo se razvijajoče cerkveno življenje v kapucinski cerkvi. V tretji vrsti so mnogo zakrivili beneški kapucini sami, ki so hoteli dobiti v svojo oblast lepi goriški samostan, katerega so izgnani kapucini z nadčloveško požrtvovalnostjo obnovili.

Pravijo, da pošilja sv. Stolica misijonarje med nevernike, krivoverce in razkolnike. Pravijo, da deluje sv. Stolica za pomirjenje duhov, za ublaženje sporov med narodi. Kako se to strinja z dogodkom v Gorici? Ali se pravi na ta način širiti Kristusovo vero in versko življenje? Ali se tako blažijo narodnostni spori in plemenitijo duhovi?

Do takih žalostnih zaključkov privedemo pač vedno, če se skuša zanesti politika na versko polje. Doživeli smo to v Trstu, kjer je začelo s prepovedjo slovenskih pridig propadati versko življenje in to že opažamo z grenkobo v srcu v Gorici, kjer so nam iz političnih vzrokov spremenili sijajno svetišče v puščavo.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

Simon Ford je zagrabil Madge in jo je urno odpeljal proti drugemu nadstropju stanovanja. Iz vseh delov vsled nepričakovane poplave ogroženega Coal-Cityja so strahoma klicali na pomoč. Prebivavci so se zatekali celo na visoke obrežne skale. Groza se je naglo širila vseokoli. Že so nekateri zbesnele rudarske družine drle proti predoru, da bi zbežale v višje ležeča nadstropja. Bili so mnjenja, da se je vdrlo od severnega kanala. Potemtakem je gotovo vsa kripta preplavljena. V tem slučaju bi noben prebivalec ušel smrti. Ko so prvi begunci pritekli do spodnje odprtine v predoru so srečali Simona Forda, ki je tudi kar najhitreje zapustil kotažo.

»Stojte, stojte, prijatelji« jim je stari nadpaznik zaklical, »če je usojeno, da pogine naše mesto pod vodo, potem ne bo itak nikomur mogoče uiti. Toda sedaj voda ne narašča več. Rešeni smo usodne nesreče!«

»In naši tovariši, ki delajo spodaj?« so klicali nekateri rudarji.

»Radi njih se ne vznemirjajte!« je tolažil Simon Ford, »ti delajo zdaj v rovu, ki leži nad strugo jezera.«

Naslednje ure so potrdile Fordovo izjavo. Voda je sicer res vdrla čisto nepričakovano in z močno silo, toda, ko se je porazširila po najnižjih globočinah premogovnika, ni zapustila nobenih drugih posledic, kot to, da se je površje malcolmskega jezera dvignilo za nekaj čevljev.

Coal-City torej ni bilo ogroženo in upravičeno je bilo upanje, da usahne poplava brez kake žrtve v še neizkopanih tleh. Če je bilo torej poplavi vzrok vodovje, ki se je nakopičilo med skalovjem in je nenadoma vdrlo, ali pa če si je kaka vodna masa na površju zemlje napravila strugo navzdol — tega niso mogli presoditi ne

Simon Ford, ne njegovi tovariši. Gotovo pa ni nihče dvomil o tem, da gre tu za zelo nesrečen slučaj, kakršni se često dogajajo v premogovnikih. Še tekom istega večera so vedeli, kako vsa stvar stoji. Novine v grofiji so poročale o nečudenem dogodku, ki se je pripetil na Katrinskem jezeru.

Nell, Harry, James Starr in Jack Ryan, ki so se naglo povrnili v kotažo, so ta vesti potrdili in v svoje največje zadovoljnost zvedeli, da se je vsa nesreča omejila le na nekaj stvarne škode v novem Aberfoylu. Struga Katrinskega jezera se je torej nenadoma odprla. Skozi široko razpoko so udrle vode prav v jamo. Lepo škotsko jezero se je močno zmanjšalo in deloma izsušilo, da je bilo podobno le še ribniku.

Umljivo je, da je ta dogodek obrnil nase vseobčo pozornost. Morebiti pravič se je sploh kako jezero v par minutah izlilo v osrčje zemlje. Vsekakor si je bilo mogoče ves pojav razložiti. Med globoko votlino in med dnem jezera so se kopičile sekundar-

ne plasti le v mali debelini vsled posebne geološke uredbe skalovja. Če pa so po večini smatrali ta vdor za posledico čisto naravne prikazni so se vendar James Starr, Simon in Harry Ford vprašali, če ni vse to povzročila kaka hudobija. Vsi trije so nehote sumničili. Ali ni oni hudobni duh zopet pričrnil svoje poizkuse, da bi brezuspešno dobičkanosno kopanje?

Nekaj dni pozneje je kramljal James Starr o tej zadevi s starim nadpaznikom v kotaži.

»Simon«, je rekel, »akoravno se mi zdi oni dogodek čisto razumljiv, vendarle slutim, da spada v vrsto tistih, katerih vzroka ni mogoče pojasniti.«

»Tudi jaz sem istih misli, gospod James«, je odvrnil Simon Ford, »najbolje se mi zdi, da za zdaj molčimo o svojih domnevah in se skušamo sami prepričati o resnici.«

»O«, je vzkliknil inženier, »jaz že vnaprej vem, kak bo zaključek.«

»No, kakšen?«

»No, pač bomo našli dokaze o hudodelstvu, ne bomo pa našli zločinca!«

Tobakarnarji!

Italijani, Slovenci in Nemci! Obratimo se do vas v trenutku nevarnosti in vas pozivamo, da se trdno združite. Dvignite se vsi proti nasprotnikom, ki nam kratijo naše pravice!

Naš program je nepolitičen in strogo gospodarski.

V kratkem se raztegne k nam zakon iz stare kraljevine in če se primeren ne popravi, bodo mnogi izmed nas izgubili pravico do prodaje in pridelave ob svoj kruh, od katerega žive njihove družine že dolga leta.

Potrebno je torej, da se združimo vsi brez razlike, da odbijemo pretečo nevarnost.

Če nas bo malo, propademo, združeni pa bomo v Rimu zmagali.

Taka je vsebina proglasa, ki ga pošilja tovarišem tobakarnarjem tajništvo njihove organizacije. (Gorica, Travnik št. 20.)

Proti sedanji bolgarski vladi.

Prijatelj Stambolijskega poslanik Dakalov je odpotoval na Dunaj, kjer namerava izdajati francosko - nemški list proti sedanji bolgarski vladi.

Velika metla.

Mussolini je dal svojemu prijatelju Farinacciju nalog, naj očisti fašizem v deželi okoli Rima, ki se imenuje Lazio. Farinacci je kratkomalo razpustil vse fašje in sedaj se pričinja zopet vpisovanje članov. Pregledujejo jih prav do obisti in v mozeg. Taki, ki so bili na novo sprejeti, se lahko zopet izključijo, če se je zvedelo med tem o njih kaj hudega. Res velika metla pometa po okolici Rima.

Hiter tat.

V Napolju se je vozil to soboto v tramvaju gospod Autieri in je držal pod pazduho zavoj z 28.000 lirami. Približa se mladenič in mu smukne denar ter skoči s tramvaja. Autieri za njim! Kmalu je letela že cela množica za tatom. Priženejo ga v slepo ulico, kjer ni izhoda. Kaj napraviti? Hajd po vodovodnih ceveh navpik po zidu! Kmalu si videl tatu na strehi. Začel je drveti z ene strehe na drugo in prišel na vrh tobačne tovarne. Pregarjalci so bili v kratkem pri njem in so ga že hoteli prijeti. Toda glej! Tat skoči z višine petnajst metrov na tla, in sicer prav na konec prstov kakor dovršen telovadec. Nato spleza zopet po vodovodnih ceveh na streho nekega industrijskega posloplja. Tako je šla telovadba gori in dol, dokler ga niso orožniki prijeli in odpeljali v zapor, da se od preobilnega truda odpočije.

Prebivalstvo Avstrije

Šteje po ljudskem štetju z dne 7. marca t. l. 6 milijonov 526.661 oseb. Posamezna mesta so imela nastopno število prebivalcev: Dunaj 1.863.783, Gradec 152.731, Linz 101.347, Celovec 27.423, Beljak 16.796.

Pečati župnih uradov.

Podprefektura v Meranu je poslala na župne urade ukaz, da morajo tekom gotovega časa spremeniti svoje pečate po novih krajevnih imenih, ki jih je vpeljala rimska vlada. Sicer se bodo uradnim potom, in sicer na račun občin in župnih uradov spremenile stare stampilje in pečati z novimi.

»Tiroler« pravi, da je ta ukaz protiposten, ker nimajo podprefektore nobenih pravic do župnih uradov. Župniki so podvrženi svojemu škofu in ne državnim uradnikom.

Čez mejo morajo.

»Tiroler« piše, da je vlada začela izganjati iz države vse Nemce, ki niso italijanski državljani. Celo take je že poslala iz Tirolske, ki so optirali in jim je bila ugodno rešena prošnja.

»Tiroler« protestira v posebnem članku in pravi, da je postopanje vlade protizakonito.

31. december 1922 opolnoči.

V Straži smo napisali, da v letu 1923, torej v dobi 7 mesecev naše uredništvo ni zavržalo dopisov društva Adrije. Predsednik Josip Pavlin pa je v nedeljski »Edinosti« dokazal s koledarjem v roki, da Straža ni priobčila nekega dopisa z dne 4. januarja 1923, v katerem se je društvo prepiralo s skupino drugih dijakov. Tega krega res nismo priobčili in preprirov tudi zneprej ne bomo. Prištetimo jim torej se štiri dni, pričeni si z 31. decembrom 1922 opolnoči.

Petindvajsetletnica mašništva.

V torek 24. t. m. so praznovali pri svojem tovarišu in sošolcu g. Fr. Franketu v Oseku 25 letnico mašništva gg. Franc Čemazar, Henrik Černigoj, Ivan Košir, Anton Gerbec sl. in Valentin Zega. Slavja se niso mogli vdeležiti jubilanti mons. dr. Josip Ličan, Valentin

Knave in Henrik Peternel. Dva sošolca, gg. Anton Glešič in Zabukovsek, ki sta tudi pela novo sv. mašo 1. 1. 1898 sta že med ranjimi. Osečani so pokazali, da umevajo velepomembnost redkega slavya: okrasili so vas z zelenjem, postavili 2 slavoloka in napolnili cerkev. Jubilantom naše častitke! Naj bi vsi, krepki in zdravi praznovali vsaj še zlato sv. mašo.

Zavod »Franc Skodnik« - Tolmin.

Prošnje za sprejem morajo biti vložene pri ravnateljstvu do 5. avgusta.

Biti morajo kolekovane z dvema lirama in za učence, ki niso bili še v konviktu morajo biti opremljene s sledečimi spričevali: rojstni list, potrdilo o italijanskem državljanstvu, zadnje šolsko spričevalo in zdravniški list, ki potrjuje, da je gojenec zdrav na duši in telesu in sposoben za skupno življenje.

Učenci, ki so že bili v konviktu, naj vložijo samo prošnjo za sprejem brez navedenih listin. Prošnjam se mora priložiti znamka 1 lire za odgovor. Mesečina je 200 lir.

GOSPODARSTVO.

Novi zakon o vinskem davku

»Gazzeta Ufficiale« od 20. julija 1923. št. 170 priobčuje kr. odlok od dne 12. julija 1923. št. 1510, s katerim se spreminjajo dodanašnje določbe o vinskem davku. Odlok je preobširen, zato ga bomo pojasnili le v glavnih in bistvenih določbah.

Kaj in kako visoko se obdači?

Počeni s tergovitvo leta 1923. se bo pobiral 20 lirski davek od enega hl. vina. Davek bo izključno v korist države; dežele in občine ne smejo naložiti na 20 lirski vinski davek nobenih doklad. Pač pa bo moral vsak vinorejec plačati občini dve liri odškodnine za vse posele, ki jih mora občina vršiti na podlagi pričujočega odloka.

Katero vino se obdači?

Vse, ki je nad 5% močno. Italijansko in inozemsko vino, ki se vpelje v Italijo.

Koliko vina se obračuna pri grozdju in koliko pri moštu?

Grozdje ima 65%, most pa 90% vina po določbi odloka.

Kedaj se davek odmeri?

1.) Ko prodaja vinorejec ali pa vinski trgovec konsumentu ali pa malemu vinskemu trgovcu vino.

2.) Ko kmet ali pa vinski trgovec direktno uporabita (konsumirata) vino.

Kdaj je vino prosto davka?

1.) Vino, ki se izvažava v inozemstvo ali v italijanske kolonije kakor tudi vino, iz katerega se pripravi jesih in žganje.

2.) Vino, ki se vniči vsled požara ali pa vsled drugih dogodkov višje sile, kar se mora prijaviti v roku 5 dni po nesreči.

3.) Vino, ki je bilo že v svrhu obdačenja zabeleženo, ako se je pokvarilo, tako da ga ni mogoče več uporabiti kot pitno vino, ko ugotovijo to dejstvo finančni agenti na zahtevo vinorejca.

Kaj pa je z malimi vinorejci?

V tej točki se je zakon močno spremenil. Prej je bil prost 1 hl. vina in mali posestnik je bil vsakdo, ki je pridelal do 50 hl. vina.

Sedaj pa velja sledeče: Mali posestnik je tisti, ki pridelal največ 40 hl. Ako pridelal 20 hl. vina, potem je 5 hl. vina prostih, če jih uporabi za domačo rabo; ako pridelal mali posestnik od 20 hl. do največ 40 hl. vina, potem so trije hl.

prosti davka, ako jih uporabi za domačo rabo.

Kaj določuje člen 9.?

Vsi vinogradniki bodo morali zupanstvu prijaviti: a.) lego in obseg vinogradov kakor tudi povprečno količino vinskega pridelka v zadnjih treh letih; b.) če obdeluje sam svoje vinograde ali pa v najemu, odnosno potom kolona, pri čemer mora navesti tudi ime, priimek, očetovstvo in bivališče najemnika ali pa kolona.

Zupanstvo mora odposlati te prijave v roku 5 dni na finančni tehnični urad, ki izdela na podlagi teh prijav seznam vinorejcev za vsako posamezno občino.

Vsako leto se bodo morale prijaviti nastale spremembe glede lastništva, uporabe vinogradov kakor tudi glede najemnikov in kolonov.

Kaj določuje člen 10.?

Vsi pridelovalci vina, bodisi lastniki ali pa tudi najemniki i. t. d. ter veliki vinski trgovci bodo morali v gotovem roku prijaviti zupanstvu:

a.) priimek, ime, očetovstvo, bivališče; b.) kraj in prostor kleti ter vinskih zalog;

c.) število posod in mero istih od 25 litrov dalje. Zupanstvo odpošlje tudi te prijave v roku 5 dni po sprejemu finančnemu tehničnemu uradu. Rok, v katerem se bodo morale izvesti omenjene prijave, bo določil finančni minister.

Kako se prijavi in ugotovi količina vina?

Člen 11. določuje: Do 15. oktobra morajo vinorejci prijaviti zupanstvu sledeče podatke glede vina letošnjega leta:

a.) priimek, ime, očetovstvo vinorejca; b.) kakovost in količino vina v hl.; c.) kraj in prostore, v katerih leži vino;

d.) kakovost in število vinske posode; e.) če in koliko grozdja, mošta ali pa vina je vinorejec prodal z navedbo splošnih podatkov o kupcih (ime, priimek, očetovstvo, bivališče.);

f.) če in koliko vina je pridelal iz grozdja in mošta, ki ga je kupil od drugih z navedbo splošnih podatkov o prodajalcih; ravno tako mora navesti količino vina, ki ga je prej dokupil, in prodajalca.

Ako ima vinorejec ob dnevu prijave grozdje ali most, ki ni še v kletih, mora

to posebej prijaviti. Za slučaj, da ni grozdje se potrmano, se mora prijaviti njegova približna količina z izjavo, da se priloži resnična izjava po dovršeni trgatvi. V krajih, kjer je trgatve bolj pozna, se rok prijave lahko podaljša od 15. okt. do 30. novembra, in sicer, ako to občina zaprosi, ali če to določi finančni urad uradno. Ta prijava mora biti kolkovana z 10 cent.; uporabi se lahko znamka, ki se vniči potom občinskega pečata.

Popust pri neočistnem vinu.

Pri vinu, ki je še na preši, se dovoli 7% popust, pri vinu pa, ki je že prosto od največjih priveskov po filtraciji, 5% popust.

Ugotovitev obdačljivega vina.

Finančni urad ugotovi po odbitku vseh dopuščenih oprostitev davka količino letošnjega vina, ki je podvrženo davku in pristaje se vino lanskega leta. Na podlagi te ugotovitve sestavi alfabetičen seznam vinorejcev, ki se mora razglasiti v občini in biti na vpogled skozi 30 dni. Seznami se morajo izvršiti najbolj pozno do meseca marca. Zupanstvo jih mora razglasiti v roku 3 dni po sprejemu.

Pomen razglasitve.

V roku dvajsetih dni po javni ali osebni razglasitvi se proti ugotovitvi od strani finančnega urada lahko rekurira. Rekurz se pošlje na finančni urad (Ufficio Tecnico di Finanza, Udine), ki ga lahko sam reši ali pa izroči v rešitev finančni intendanci. Davek se mora sicer tudi v slučaju rekurza plačati, ako pa je rekurz ugodno rešen, se denar povrne ali pa zaračuna za poznejši davek.

Kako se plačuje vinski davek?

Za vino, ki ga prodaja vinorejec konsumentu ali pa malemu trgovcu, mora plačati davek kupec, nasproti državi pa jamči za davek samo kmet. V prvih 5 dneh mesecev september, november, januar, mare, maj in julij mora kmet plačati vinski davek za vse vino, ki ga je prodal ali pa drugače uporabil vpoštevajoč davčne oprostitve v predložitih dveh mesecih. Davek plača pri enem ali drugem poštnem uradu. Poštno takso plača tudi kmet. Za plačilo dobi potrdilo (recepis), ki ga mora dobro shraniti in ki ga mora na zahtevo pokazati nadzorovalnim organom.

Kaj je z veliko vinsko trgovino?

Veliki vinski trgovec je oni, ki prodaja vino v količini najmanj 50 hl. Če prodaja kmet vino velikemu trgovcu, ki ima licenco, je oproščen davka, ker se davek prenese na račun velikega trgovca. Z vsakim vinskim trgovcem vodi tehnični finančni urad poseben račun.

Veliki trgovci, ki nočejo takoj plačati davka za vino, ki so ga kupili od kmeta in ako hočejo biti prosti davka od vina, ki ga izvezijo v tujino kakor tudi od pokvarjenega vina, morajo za prositi vsako leto za licenco in prošnje kolkovati z 120 lir. V prošnji se mora navesti: a.) ime, priimek, očetovstvo, bivališče; b.) kraj in prostori, v katerih izvršuje svojo obrt. Položiti morajo tudi eno tretjino kavcije od vsega davka. Vinski trgovci pa, ki so sami neposredni proizvajalci vina, se smatrajo za neposredne producente.

Kmetje, zapomnite si dobro!

Ko prevažate vino v zaloge trgovcev, morate imeti vedno boletno in vozni listek.

Važno.

Do 5. septembra vsakega leta morajo kmetje in trgovci prijaviti zupanstvu količino vina, ki jim je ostala od prejšnje trgatve do 31. avgusta. Tudi za to prijavo se mora plačati taksa od 10 cent. Na podlagi te prijave pregleda finančni urad vse račune. Ako ni bil plačan pravočasno davek, se mora plačati za ostalo vino 10 odstotkov povzika.

Da ne boste imeli sitnosti.

si morate zapomniti, da imajo radi kontrole v času trgatve in v času pripravljanja vina vladni organi (financa i. t.

d.) pravico dostopa v vinograde in v prostore, v katerih se hrani grozdje, mošt, vino; ravno tako lahko kontrolirajo prevoz grozdja i. t. d. Dovoliti se jim mora dostop tudi v kleti in druge vinske prostore 10 dni po zapadu plačila davka vsaki drugi mesec. **Pridejo lahko po dnevi, pa tudi po noči, toda po noči samo v slučaju največje sile v spremstvu sodnijskega policijskega uradnika.**

Za prevoz grozdja in mošta od 15. avgusta in za vino od 1. oktobra do 31. decembra iz ene občine v drugo, je potrebna spremljevalna boleta. **Ne velja** pa ta določba za prenos vina do 10 l., grozdja do 10 kg. kakor tudi ne za prenos ali prevoz namiznega grozdja in posebnih tipičnih vin. Bolete se dobijo na davčnih uradih in zupanstvih.

Kazni

so ostale približno iste kot prej. Najhujša kazen je 10 krat večja kot davek; kazen za manjše prestopke proti zakonu znaša od 20 do 500 lir. Kaznuje se z najhujšo kaznijo oni, ki bi se hotel odtegniti davku, ki nima potrebne prevozne bolete, ki je navedel manj vina, kakor se je pozneje ugotovilo i. t. d.

Kaj velja za vino leta 1922?

Za davek, ki ga dolgujejo kmetje in trgovci za vino iz leta 1922, veljajo določbe prejšnjega kr. odloka. (17. jul. 1921 št. 975). Zato morajo prijaviti do 5. septembra 1923, vse vino, ki jim je ostalo iz leta 1922, in drugih let, in sicer do 31. avgusta 1923.

Za vino pa, ki se proda ali drugače uporabi po 31. avgustu 1923, veljajo ravnokar razložene določbe novega kr. odloka.

Tajništvo Kmet-delavske zveze.

Sestanek v Komnu.

Za soboto dne 4. avgusta ob 10. uri dop. je sklicala na pobudo Slovenskega kmetijskega društva Zveza slovenskih zupanstev župane in zastopnike občin komenskega, sezanskega, ajdovskega in goriskega sodnega okraja, ki imajo skupna občinska zemljišča, v Komen. Sestanek se bo vršil v dvorani g. župana Žigona. Edina točka dnevnega reda bo: Agrarni urad in delitev občinskega zemljišča. Dolžnost vseh prizadetih občin je, da pošljejo svoje uradne zastopnike na ta sestanek.

—:oo:—

VALUTA.

Dne 28. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 23.80 — 24.10 l.
za 100 avstr. kron — 3.2 — 3.4 st.
za 1 dolar — 22.80 — 22.90 l.
za 1 funt 105.20 — 105.40 l.

Društvene vesti.

TRNOVO PRI GORICI.

Pevsko-bralno društvo »Orel« na Trnovem pri Gorici priredi dne 5. avgusta 1923. veselico s sledečim vspeškom: 1.) Leban: »Mornar« moški zbor. 2.) Gregorčič: »Kmetijski hiše«, deklamacija. 3.) V. V.: »Kakršen gospod — tak sluga«, burka v enem dej. 4.) Vodopivec: »Gospodične in dekleta«, kuplet za ženski zbor. 5.) * * * »Čašica kave«, saloigra v enem dej. 6.) Ipavec: »O mraku«, moški zbor. 7.) Srečkanje.

Začetek ob 3 in pol pop. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Kaj je novega na deželi

BANJŠICE.

Velika nesreča.

V soboto zvečer so kurili v neki baraki na vasi delavci ogenj, kar se dvigne iz tal zamolkel šum, zemlja se začne tresti in na dan udari zareč plamen od neznanne netilne snovi. Železa ni bilo zraven, torej ne gre za granato. Ogenj je prasnjal proti navzočim delavcem in jih hudo ožgal. Obležali so težko ranjeni na tleh. Opekline imajo na trebuhu in nogah, nekateri po vsem truplu.

Včeraj v nedeljo je bilo prepeljanih 6 ponesrečencev v goriško bolnišnico usmiljenih bratov. Pripeljali so jih na dveh vozovih, ovite v mokrarjuhe. Oči so se jim solzile od bolečin. Večinoma so to možje med 35, in 40. letom, vsi družinski očetje. Pretresljiv prizor je bil, ko so jih nalagali doma na voz in so se poslavljal od svojih otrok. Uboga deca je britko jokala za svojimi očeti. Izmed šestorice so trije v smrtni nevarnosti. Prosimo Boga, da jih ohrani njihovim družinam.

Na Banjšicah pa je še ostalo 6 ponesrečencev in želeči bi bilo, da jih prepeljejo v goriško bolnico, kjer prej ozdravijo.

Izražamo vsem naše iskreno sočutje!

SPOD. IDRJA.

Nas g. župnik Karol Supin nas v kratkem zapusti, ker mu je bila zavrjena opcijska prošnja. Vrne se v Jugoslavijo. Če bodo duhovniki tudi drugod tako izgubljali državljanstvo, se bojimo, da homo kmalu brez duhovnikov.

CERKNO.

Igra »Dekle z biseri« in koncert našega glasbenega društva je privabil trikrat zelo veliko občinstva. Na dan sv. birme

nas je pri predstavi počastil tudi Previšeni in se zelo pohvalno izrazil.

DORNBERG.

Županstvu naznanjamo, da ne moremo priobčiti popravka, ker tak, kot je, ne odgovarja zahtevi zakona. Naj popravek lepo v zmislu zakona popravi in potem mu ga šele priobčimo.

TOMAJ.

Požar! Dne 26. t. m. okoli 2 popoldne je začelo goriti poslopje kmeta Emila Puppis, (po domače pri Planinščkovih) Pred Tabrom na griču. Vnel se je najprej hlev in krma. Zgorelo je celo poslopje razen 2 pritličnih prostorov. Požrtvovalnosti moških se je zahvaliti, da se je rešilo perilo, obleka in sobna oprava in splošni premičnine. Zelo je bilo v nevarnosti tudi poslopje zavoda č. šol. sester, ki se nahaja tik pogorišča. Le pridnosti naše mladine je uspelo, da je z gašenjem in čuvanjem preprečila, da ni zgorel tudi zavod, kljub temu da je veter gnal naravnost vanj in se ga je že ogenj prijel. Vzrok požara ni znan. Sreča da ogenj ni bil po noči, sicer bi bili lahko otroci pogorelega ob življenje. Dotična zavarovalnica se opozarja, da stori svojo dolžnost in povrne čimprej vso škodo ubogemu pogorelcu in zavodu. Pokazalo se je, kako je potrebna v vsaki vasi ali županiji požarna bramba ali vsaj sesalka.

DAROVI.

Za »Slovensko sirotišče«: Srebrar in zlatar I. Lipicer v Gorici, Via Morelli, daroval »custodio« v vrednosti 60 L. Z Dela-Otlice vsled neke naznane poravnave 150 L.

PROSVETNA ZVEZA.

Dornberg. Izvanredni občni zbor »Slov. Čitalnice« v Dornbergu, je dne 8. julija (ob priliki šestdesetletnice društva) v znak hvaležnosti za zasluge, ki so si jih stekli za društvo, imenoval bivše še živeče dolgoletne predsednike: g. Josipa Mrevljeta, g. Vincenca Šinigoja, g. Franca Kavčiča, g. Franca Berceta ml. in g. Franca Šinigoja — za svoje častne člane. Odbor.

Da homo rejeni in zdravi

Sezimo po hrani pravi:
Kupujmo zato Pekatete.

So najcenejše, ker se zelo nakuhajo

ZDRAVNIK

Dr. Lambert Mermolja

se je naselil v Idriji in sprejema v hiši Jerice Kavčič nasproti ljudske šole (pri Brezničanu) od 9-12 h in od 2-4 h popoldne.

Na prodaj je hiša z zemljiščem Via Grabizib št. 27. Cena po dogovoru. Informacije istotam.

Zobozdravniški atelje

VIKTOR RISSDÖRFER

sprejema od 9-12, 14-18

CORSO VERDI 35, II — GORICA.

Na prodaj je malo posestvo s hišo in hlevom za dve kravi na glavni cesti. Hiša je za vsako obrt pripravna. Cena 37.000 lir.

Pojasnila: Ivan Boltar, Grgar št. 55.

Agencija Fr. Bajt. Gorica, Via Corno 13, I. izvršuje občinam in posameznikom pisarniška dela, račune, vloge, prestave in prepise ter posreduje v raznih zadevah.

Posestvo obstoječe iz hiše in nekoliko zemljiščem v bližini Gorice je na prodaj. Naslov pove uprava »Goriške Straze«.

Radi smrti gospodarja se odda v najem ali proda mizarška delavnica s šestimi mizarškimi stroji na vodno silo. Več se izve pri lastnici Mariji Dugar v Ročinju št. 107.

Slovenska učiteljica ima prosto službo v Doberdolu; naj se zgleda ali piše v občinsko pisarno.

Župan: GERGOLET.

ZDRAVNIK

dr. Rado Sfiligoi

se je vrnil ter ordinuje za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni

v Gorici, Via Mameli št. 8-I.
od 9. — 11. in 14. — 15.

Podpisani sem odprl v Stanjelu št. 58 (pri Kovačevih) kovaško delavnico, kjer izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Slav. občinstvu se najtopleje priporočam.

Alfonz Švagelj, kovaški mojster.

HARMONIJ tvrdke K. I. Barditius Praga, popolnoma nov je na prodaj po jako ugodni ceni. Naslov pove uprava »Goriške Straze«.

Ivan Cotič

kamnoseški mojster

SOVODNJE pri GORICI

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

Izkušeni civilni geometer

DOMENICO ROCCO

bivši geometer I. reda na zemljiški knjigi - Gorica, Corso Vitt. Em. 34.

ADRIA ČEVLIJI

izdelek »Čevljarske zadruge v Mirni«

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer:

Omare	od 200 lir naprej
posteljnjake	90 " "
vzmeti (šušte)	70 " "
blazine	60 " "
kompletne spalnice 800 " "	

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi železnih posteljnjakov. Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici. Via Carducci 14 (prej Gosposke ulica) in V. C. Favetti št. 3

POHIŠTVO.

Poročne sobe kompletne, kuhinje, omare, predalčnike, posteljnjake, ponočne omarice, mize, vzmeti (šušte), blazine, stolice i. t. d.

Prodaja po znižanih cenah

Produktivna zadruga solkanskih mizariev v Solkanu, Sočebra nova 91. V Gorici:

Piazza De Amicis 7 (Trg na Kornu) — Piazza S. Antonio 9 (Na starem placu)

OBVESTILO. Ravnateljstvo tovarne piva

„FORST“

iz Merana naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da s prvim julijem je prevzelo v svojo oskrb zalogo piva „Forst“ na Corso Verdi št. 34.